

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 94

číslo: 4

26. ledna 2014

Cena: 8 Kč

Dne 13. ledna proběhlo první společné zasedání komisi Církve československé husitské s Českobratrskou církví evangelickou k přípravám 600. výročí Mistra Jana Husa. Mezi představiteli obou církví právě hovoří Gerhard Frey-Reininghaus.

HUSŮV AREOPÁG

Řecký Areopág! Místo setkávání, prostor svobody, svět sám pro sebe. Obsah slova je snad odvozen od sousloví Áreova skála (*Areios pagos*), kde zasedal nejstarší athénský soud. Apoštol Pavel byl prvním z „kristovců“, kteří zde zvěstovali Pána Ježíše. Pavlova zvěst nebyla vyslyšena, protože racionálně založení řečtí myslitelé nebyli schopni přijmout zvěst o tom, že se dokonale duchovní princip Logos vtělil do lidského těla, natož pak do těla židovského muže. Jakkoli zde Řekové nepřijali Ježíše Krista, stal se Areopág symbolem demokratické diskuse, tolerance mezi diskutujícími stranami a snahy najít společný konsenzus tam, kde se zdá, že není průsečíku mezi jednotlivými názory.

Mistr Jan Hus, jehož výročí odsouzení a upálení se blíží, si zaslouží důstojné připomínání. Bez afektu, bez falešného patosu, bez toho, abychom se ve své slabosti stávali směšnými tím, že deklamujeme slova muže, jehož cti a důsledného následování Krista se zdaleka neblížíme. Kostnický koncil, na němž Mistr Jan

Hus ztratil svůj život, nebyl svobodným řeckým Areopágem. Byl místem určeným pro reformu církve. Upálením Mistra Jana Husa zanechal nám tento jinak reformní koncil varovné memento. Svár a konfrontace mohou vést ke konfliktu, který většinou nemá jiné východisko, nežli je smrtící střetnutí.

Péče o živý odkaz Mistra Jana Husa nás vede k tomu, abychom si v Českém zápasu připomněli život a dílo Mistra Jana Husa. Tento rok se každý měsíc seznámíme s jednou význačnou událostí, která daný měsíc posunula kauzu Mistra Jana Husa blíž k osudovému rozhodnutí odejít do Kostnice. Příští rok se pak seznámíme, číslo po čísle, s Kostnickým koncilem, projdeme jím krok za krokem, měsíc po měsíci, týden po týdnu. Až do smrti českého Reformátora. Jestliže mě jednotlivé příspěvky vzbudí zájem, diskusi a vzájemné obohacování se v rozjímání nad životem a dílem Mistra Jana Husa, tím lépe.

K přemýšlivému čtení v Kristu zve
Martin Chadima

PROJEKT AFRIKA AFRICE ZBLÍZKA

Malý John nám ukazuje společenskou místnost, knihovnu, kuchyň, kde se zdravíme s kuchařem, jídelnu, pak nás v patře provádí jednotlivými ložnicemi, všechno barvitě popisuje, takže za chvíli celý dům známe. Druhý z našich průvodců, Geoffrey, skoro nic neříká. Je tady teprve třetí den, předtím žil na ulici v nairobském slumu. Podobně jako další chlapi, kteří v tomto domě bydlí. Je jich zde 54. Jde o číslo ze září 2013, teď už možná zase o pár víc.

Nairobi, hlavní město Keni, má přes čtyři miliony obyvatel, z toho necelá polovina žije ve slumech – laciných osadách, zhotovených z plechů a všeho, co se najde, s blátivými uličkami beze jmen, bez elektřiny, světla, vody a kanalizace, kde si podává ruku bída s nouzí. Ocitnete-li se bez nikoho a ničeho na ulici v takovém prostředí, jste na úplném dně existence a nejspíš vás v životě nečeká nic dobrého. A co teprve, jste-li malým dítětem. Právě tohle chce změnit projekt „Scream Africa“, který jsme na jihovýchodním předměstí Nairobi navštívili. Pro opuštěné chlapece ze slumu je novým domovem.

Důraz na vzdělání

Základní škola je necelou půlhodinku chůze od domu. Chodí do ní i ostatní místní děti, hoši z domova se učí nové vědomosti a zároveň vidí, jak taky může vypadat normální život s pečujícími rodiči, život, který mnozí z nich nikdy předtím nepoznali. „Dneska tady máme vzácnou návštěvu až z České republiky, jestlipak děti víte, kde to je?“, ptá se Dazwet děti z celé školy, které se mezitím, co jsme si povídali s místními učiteli, shromáždily na prostranství, uzavřeném budovami tříd. „V Evropě!“ odpovídá hned jeden z žáků. Domov „Scream Africa“ je i se základní školou součástí projektu

lépe poznáte místní život, zkrátka spatříte tradičnější tvář této země.

Šance na lepší život

Další součástí projektu je počítačová učebna v základní škole, sousedící přímo s jedním z nairobských slumů. „Když se děti naučí pracovat na počítači, mají mnohem lepší šance na pracovním trhu. Jeden z našich studentů se teď například žije jako grafik,“ vysvětluje nám další z našich průvodců Nixon – vedoucí projektu *Afrika Africe* v Nairobi. Sám studoval výpočetní techniku na ČVUT v Praze a to mu pak po návratu domů pomohlo najít dobré zaměstnání. Nyní už vede vlastní firmu. „Před lety jsem měl velké štěstí, když jsem se k vám dostal na studijní program. V Praze jsme se seznámili s Phanuelem a řekli si, že bychom nějakým způsobem rádi pomohli i dalším lidem od nás, aby i oni dostali šanci. Třeba právě opuštěným dětem ze slumů.“

Chlapci z domova Scream Africa navštěvují základní školu společně s ostatními místními dětmi. Na snímku vpravo stojí Steve, který domov pro chlapece vede. (Foto: Jiřka Jurková)

Žádné mříže tu nejsou

Zařízení domu je velice prosté. V ložnicích jsou palandy a nábytek, kterého v domě rozhodně není mnoho, už také pamatuje lepší časy. Ale jde o dům čistý, kterému vládne pořádek, chuť dát novou šanci těm nejzranitelnějším a dobrovolnost. „Zvládnout tyhle kluky není lehké, sem tam dokonce některý odejde nebo uteče, něco si odnese, žádné mříže tu nejsou. Steve, který se o chlapece stará, má našťastí velké pochopení a trpělivost,“ říká nám pastor Dazwet Lubanga, který nás sem přivedl a je jedním z koordinátorů projektu Afrika Africe v Nairobi.

Vedle postele a stravy zde kluci získají kamarády a dostanou pevný řád. Ve všední dny včetně sobot odcházejí v sedm ráno do školy a vrací se v šest. A v neděli mají bohoslužby. V běžném každodenním provozu se naučí starat o sebe, a protože se střídají ve službách, i o ostatní. Nejen o spolubydlící, venku kolem domu mají také zvířata, pár psíků a králíky.

„Afrika Africe“, na kterém se společně se svými přáteli podílí také náš bratr farář Phaniel Osweto. I on žil kdysi pár let ve slumu a pocítil jeho nuzotu na vlastní kůži. Nyní slouží v kladenském sboru. Do projektu patří rovněž střední škola, nacházející se nedaleko školy základní. Nejde o žádnou velkou budovu, na prostranství stojí jednoduché, prostě zařízené podlouhlé bungalovy s třídami. „Pozemek i domy nám patří, časem bychom rádi zakoupili i vhodný objekt pro chlapecký domov, abychom si nemuseli dům pronajímat,“ říká náš průvodce Dazwet.

Vzdělání se v Keni hodně cení. V zemích žije 42 různých kmenů a každý z nich má vlastní jazyk. Místní proto kromě své mateřštiny zvládají i sva-hilštinu, aby se domluvili mezi sebou, a většinou také angličtinu, protože středovýchodní Afrika bývala britskou kolonií. To platí hlavně pro metropole Nairobi a Mombasu. Čím jste od nich dál, tím vzdělanost klesá. Domluvíte se sice hůř, zato se však setkáte se zajímavými lidmi,

Na začátku byl dětský domov pro chlapece, pak škola a počítačová učebna. Projekt se pořád rozrůstá a každý rok máme víc absolventů.“

Prosvětlovači stínů

Prohlídka školy, domova pro chlapece a počítačové učebny nám zabrala skoro celý den. Vracíme se do centra Nairobi a uvízneme v koloně, takže z autobusu vystupujeme až za tmy. Rolety obchodů jsou stažené a přes den živé, tepající ulice jsou nyní temné a téměř liduprázdné. Ani my bychom tu neměli moc dlouho okounět, v každém průvodci se dočtete, že po setmění není v ulicích tohoto velkoměsta radno chodit, není to bezpečné. Ano, Keňa má i své stinné stránky, ale na druhé straně i dobročinnost, jež tyto stíny prosvětluje. Projekt *Afrika Africe*, který u nás zaštiťuje pražská diecéze a vede br. farář Phaniel, si podporu, byť třeba jenom drobnou pravidelnou částkou, určitě zaslouží (číslo účtu: 1922545319/0800, Česká

Pokračování na str. 3

Vážení přátelé,

srdečně zveme na duchovní cvičení pro mladé lidi (nejen) z ČČSH, které se uskuteční v Brně - v církevním penzionu Zahrađa - o víkendů od 28. 2. do 2. 3. 2014. Duchovní cvičení povede brněnský br. biskup Mgr. Juraj Jordán Dovala.

„Existuje hlas srdce a řeč srdce. Když naše ústa mlčí a naše duše se otevře Bohu, je naší modlitbou tento vnitřní hlas. My umlkneme a hovoří naše srdce. Ne pro lidské uši, ale k Bohu. Můžeš mít jistotu: Bůh tě slyší.“
Sv. Augustýn

Duchovní cvičení jsou prostorem, kde poznáváme sami sebe, otevíráme se Božím dotekům, objevujeme horu lásky, která léčí a občerstvuje, nasloucháme hlubinně ticha, koupeme se v moři světla, uchopujeme tajemné závany Kristovy pravdy, objevujeme, že v duši máme chrám a v tom chrámu vstupujeme do dialogu s živým Bohem...

Duchovní cvičení se konají ve spolupráci mládežové organizace VIA FACTI, Brněnské diecéze a naukového odboru ÚÚR ČČSH.

Závazné přihlášky (a případné dotazy) přijímáme e-mailem na adrese: kristyna.mlynkova@ccsh.cz (uveďte prosím své jméno a příjmení, adresu, rok narození a tel. číslo). Předběžnou cenu celého víkendu bude činit jen částka za stravu (cca 400,- Kč), díky podpoře Brněnské diecéze.

Jste srdečně zváni!

Mgr. Kristýna Mlýnková

Naukový odbor - referentka duchovní péče
Úřad ústřední rady

Začneme žít vlastní život

„Nemoci dvacátého století je, že se lidé zabývají vším v jejich okolí, krom nich samých.“
Šajch Názim

Jsme zahlceni informacemi, které přímo proudí do naší mysli. Ve zprávách se dozvídáme, co se děje na druhé straně zeměkoule, jak jsou sužované děti v Africe a Asii, ale pro přehřší informací nevidíme a nevíme, co bolí a trápí naše děti a blízké. Víme, že ve Velké Británii nemají uklizeno, ale nevnímáme, jaký chaos panuje kolem nás. Dokážeme celé hodiny sledovat různé reality show a prožíváme jejich hlouposti, radosti i zklamání a ani si nevšimneme, že zapomínáme žít vlastní život, který nám „protéká mezi prsty“. Díváme se na televizi a posloucháme, jak v tom či onom pořadu se lidé snaží zpívat, aniž bychom se sami potěšili zpěvem nebo si zazpívali se svými dětmi. Máme kolem sebe mnoho zpráv v televizi, rádiu či internetu, které nás pohlcují a odvádějí od nás samých, od našich blízkých svým odkazem na jejich důležitost, nezbytnost a nepostradatelnost. A přitom většinu těch „důležitých a nezbytných“ informací ke svému životu nepotřebujeme. Jen nás odvádějí od prožívání vlastních životů, od prožívání vlastních radostí a radostí těch, se kterými život sdílíme, které máme rádi. Naopak často informace, které jsou do nás takřka tlačeny, v nás vzbuzují nejistotu, strach či zlost.

Ačkoliv předsevzetí, která si dáváme se vstupem do nového roku, bývají často planá a rychle je opouštíme, přesto zkusme do tohoto roku vykročit s myšlenkou, že se místo televizních rolí začneme učit žít naše vlastní životy, že se začneme učit hledat, co je opravdu podstatné pro náš život, a tím ostatním se nebudeme zabývat, že místo nic neříkajících sdělení si začneme povídat s našimi blízkými a dětmi a začneme vnímat jejich radosti i bolístky. Místo hledání zaručené pravdy na internetu a v bulvárních médiích začneme hledat pravdu v našich srdcích a budeme naslouchat našemu svědomí.

Křik, který média kolem nás dělají, totiž přehlušuje naše vlastní myšlenky, rozvažování i sny. Proto je pro zachování našeho zdravého rozumu i plného života nutné, abychom tento křik a „nezbytné“ zprávy kolem nás přestali akceptovat, naslouchat jim a našli si čas, kdy my sami se ponoříme do ticha, jen sami se sebou.

Rostislav Kotrč

Z kazatelského plánu

Třetí neděle po Zjevení

Budou se bát Hospodinova jména pronárody, tvé slávy všichni králové země, protože Hospodin vybuduje Sijón a ukáže se ve své slávě.

ŽALM 102,16–17

První čtení z Písma: Izajáš 8,23-9,3 (9,1-4)

Tužby pro dobu po Zjevení Páně:

1. Abychom Ježíše jako Syna Božího vyznávali a za Pána jej přijímali, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom v naší církvi o duchovní dary pečovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písma:

Panovníku, Hospodine, milostivě dej, ať odpovídáme na zavolání našeho Spasitele a zvěstujeme všem lidem dobrou zprávu o spasení, aby se nad naší zemí zjevila sláva jeho velikého díla! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: 1. Korintským 1,10-18

Evangelium: Matouš 4,12-23

Verše k obětování: Žalm 118,16-17

Verše k požehnání: Matouš 4,19-20

Modlitba k požehnání:

Panovníku, Hospodine, děkujeme ti, že mezi nás štědře rozděluješ své dary. Dopřej nám, ať na sobě zakoušíme jejich účinnost! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 97, 9, 71, 186, 192, 312

Husův Areopág – I. Zákaz kázání v Betlémské kapli

Dne 20. prosince 1409 vydal papež Alexandr V. bulu, která potvrdila požadavek pražského arcibiskupa Zbyňka Zajíce z Hazmburka a přikazovala mu, aby trval na předložení všech knih Johna Wyclefa. Vrcholila jedna z etap zápasu mezi wyclefovsky orientovanými pražskými teology filosofického směru zvaného realismus a těmi, kteří vycházeli z moderního filosofického směru nominalistického. Arcibiskupův tlak byl pochopitelný. Na jedné straně Václav IV., který již 18. ledna 1409 vyhlásil Dekret kutnohorský, na straně druhé čeští reformisté v čele s M. Janem Husem. Největším vítězstvím arcibiskupovým však bylo vydání „zákazu kázání na soukromých místech“. Osten arcibiskupova útoku byl zaměřen na Betlémskou kapli, resp. na Jana Husa, který byl od roku 1402 jejím správcem. Když byl M. Jan Hus v letech 1409-1410 rektorem pražské univerzity, Betlémská kaple se stala místem kázání pro studenty. Osmnáct let po svém založení Hanušem z Mülheimu a Janem Křížem stala se Betlémská kaple terčem útoku nejvyšší církevní moci jenom proto, že místní správce a duchovní svým charismatem a pravdivostí slov přitahoval davy lidu křesťanského. Měšťanů, řemeslníků, dělného lidu, studentů. Pražská

univerzita proti zakazu kázání v Betlémské kapli protestovala v červnu roku 1410. M. Jan Hus protestoval již na přelomu dubna a května. Když 3. května 1410 zemřel papež Alexandr V., odvolal se Hus k jeho nástupci, papeži Janu XXIII. Všechno snažení univerzity, Husa i jeho kolegů a přátel bylo marné. Již v červenci 1410 vyhlásil ze svého hradu Roudnice arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazmburka klatbu nad M. Janem Husem. V srpnu 1410 předvolal Mistra Jana Husa před svůj soud kardinál Colonna. Marně Husa obhajoval vynikající právník Mistr Jan z Jesenice. Již v roce 1411 byl Hus označen za neposlušného (inobediens), neboť se nedostavil ke kardinálu Colonnovi do Bologne. Jedním z historických paradoxů je skutečnost, že se později právě Colonna stal papežem (Martin V.), který potvrdí rozsudek kostnického koncilu nad M. Janem Husem. M. Jan Hus byl upálen pro své údajně heretické názory ve věci eucharistie, pojetí kněžství a tzv. predestinace. Bývalí přátelé Husovi a nyní nepřátelé, Štěpán Pálec a Stanislav ze Znojma, byli trapnými symboly oportunismu. V Husově cestě však pokračovali jeho následovníci, především členové Jednoty bratrské i významní jedinci z řad tzv. utrakvistů. Svoboda

slova, právo na svobodné hlásání slova Božího, obhajoba svobodné disputace a odpor vůči zvyklým prelátům se staly základními atributy následně německo-švýcarské reformace. Muži jako Martin Luther a Jean Calvin se stali (nespravedlivě) symboly hluboké reformace celé církve, která má své kořeny v Čechách.

Jakkoli byl M. Jan Hus středověkým způsobem uvažujícím teologem a v řadě věcí poměrně konzervativním mužem (např. v pohledu na ženy), stal se pro svůj postoj na koncilu „mužem svědomí“. Každý, kdo chce zakazovat svobodu slova, ať již v novinách, na univerzitách, v kostelech, v kaplích a chrámech, staví se do rolí Husových soudců. Není důležité, jestli se kostel nachází v Paříži, v Kostnici či v Praze. Není rozhodující, zdali má název Betlémská kaple, Chrám sv. Víta či Chrám sv. Mikuláše. Důležité je jedno.

Ti, co zakazují, se bojí. Kdo se bojí, má černé svědomí. Možná mu jeho myšlenky a skutky projdou před soudy lidskými, ale Božímu soudu neunikne.

Neboť jen otevřená mysl, otevřené srdce, otevřený rozum a bytost prosycená vírou v Ježíše Krista se nebojí. A nemá potřebu zakazovat...!

Martin Chadima

Nad Písmem

A ONI IHNEDE OPUSTILI SÍŤ...

Mt 4,12-23

Vnější hrozby byly od počátku Ježíšova života určujícími důvody ke změně jeho pobytu. Střídavě se stahoval do ústraní během svých veřejných vystoupení a svým učedníkům radil opustit město, nebudou-li v něm přijati (Mt 10,14). Kafarnaum si Syn člověka vybral za dočasné středisko svého působení poté, co se dozvěděl o uvěznění Jana Křtitele. Evangelista sice píše, že se tak naplňuje Izajášova předpověď, ale i Ježíš se musí přizpůsobit okolnostem. Tuší už, že bude vydán „do rukou lidí“, aby se naplnilo Písmo? Vždyť zde, v Galileji pohanů, mezi „lidmi bydlícími v temnotách“ teprve navazuje na začátku svého díla na hlásání Jana Křtitele: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské“. A také zde hledá své první následovníky. Těmi jsou muži tvrdé práce, hledající obživu v rybolovu. Ježíšovo stručné a radikální pozvání: „Zanechte ryb a pojďte za mnou. Mám pro vás jiný úkol. Budete lovit lidi!“ přijímají s překvapivou ochotou: „Opustili loď i svého otce a šli za ním“. Představa, že by nás někdo neznámý takto nečekaně zavolal od naší práce a my bychom všeho zanechali, se zdá být z říše fantazie. Kolik by jen následovalo otázek, námitek, podmínek a protinávrhů? Ale ti čtyři šli!

Jak je možné zaměnit jistotu za nejistotu? Snad jen když uvěříme, že mohou existovat jiné, jistější jistoty, než jsou ty naše. Novou oporou prvních učedníků se stal důvěryplný vztah k tomu, který je povolal. Tím, že dokázali opustit nejenom své přibuzné a svou práci, ale i všechny své představy, své jistoty a aspirace, stali

se součástí Božího plánu, který nekončně překračoval všechny jejich dosavadní představy a možnosti. Kdyby Šimon, Jan a jejich bratři trvali na svých dosavadních jistotách, zůstali by anonymními galilejskými rybáři jako tisíce jiných před nimi i po nich.

Ale tady nešlo jenom o ně. Na jejich souhlas tehdy nečekal pouze Ježíš, ale miliony těch, kteří žíznil po jeho radostné zvěsti. Mohl někdo z těch nevzdělaných rybářů tušit, co vzejde z jejich bezvýhradné ochoty? Jistě ne, ale díky nim jsou podobné otázky položeny i nám. Jsi ochoten ve světle zkušenosti galilejských rybářů zrevidovat svá přesvědčení, své diletantské projekty a touhy po uznání? Opustit své vlastní „břehe“, kam málokdy kdo zabloudí, a vydat se za lidmi do jejich vlastního živlu, do světa s rozrůzněným děním, jehož biblickým symbolem je moře, sídlo démonických sil, nevyzpytatelný prostor plný nástrah a neznámého?

Naše případná rybářská schopnost „zajet na hlubinu“ (L 5,4) je přímo úměrná naší odvaze, zralosti víry, ochotě se nasadit a připravenosti na stále vratší materiálně technické základně hledat nové způsoby „lovu“. To jsou síť, které máme v ruce.

Jimi shromáždíme rozptýlené, ty, „kdo bloudí bez domova“. Ale na co lidé vlastně zaberou, co má být onou návnadou, která je získá pro Boží království? Naznačuje to slovo toho, jemuž jsme uvěřili: „Tak ať vaše světlo září před lidmi, aby uviděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci, který je v nebesích“ (Mt 5,16), „Budte vždy připraveni dát odpověď každému, kdo by vás vyslychal o naději, kterou máte, ale činite to s tichostí a s uctivostí“ (1 Pt 3,15). Anebo slovo apoštola: „...Neboť ačkoliv jsem ode všech svoboděn, učinil jsem se otrokem všech, abych jich co nejvíce získal“ (1 K 9,19).

Všechny tyto a další podobné výpovědi spojuje ochota ke svědectví a k nenápadné a vytrvalé službě, jejímž cílem je oslava Boha. Ten, kdo se nechal povolat, dává se cele do služby tomu, kdo jej povolal. Jen tak se může šířit Boží království. Boží vláda ve světě se neobejde bez nás. Jen si při tom uvědomme, že ve „službách Božích“ neexistuje předvídatelný vztah mezi námahou a výsledkem. Nikdy nevíme, jaký bude úlovek. Ani evangelium není příručkou úspěšného rybolovu, ale ukazuje nám, že i v našem životě víry je velký prostor pro naději. Aleš Tomčík

Bože Otče, ty nás hlasem svého Syna Ježíše Krista voláš ke službě evangeliu.

Prosíme tě, abys nám dal sílu uposlechnout hned a bez zaváhání, odvahu zpřerhat pouta, která nás spojují se světem, a sílu vytrvat na cestě za tebou.

Naplň nás svým Duchem, abychom i my dokázali získávat nové učedníky, kteří se stanou způsobilými pro tvé království. Amen.

Nejlepší je, když je rodinka pěkně pohromadě. Ale ne vždy tomu tak bývá, pak jsou těmi nejohroženějšími mláďata a většinou potřebují pomoc, aby přežila.

Pokračování ze str. 1
spořitelna, variabilní symbol 777). Nemusíte mít obavy, že se vámi věnované prostředky někde po cestě ztratí, aniž by vykonaly dobré dílo. Lidé, kteří projekt rozjeli a vedou, na něm nejsou existenčně závislí. Mají své rodiny, práci a projektu se věnují dobrovolně. Je úžasné vidět, co tahle parta nadšenců už dokázala.

Děkujeme!

Samotná Keňa je obrovská a nádherná země. Místy i velmi úrodná, má hory i nížiny, jezera a její východní břehy omývá oceán. Úchvatná příroda je protkána národními parky, kde se volně pohybují lvi, levharti, žirafy, sloni, pakoni, buvoli, pštrosi, antilopy a spousta jiných exotických zvířat.

Na cestách Keňou nám hodně pomáhali Phanelovi přátelé, Dazwet, Nixon a další; i díky nim jsme mohli zažít tak krásný výlet bez jediné nepříjemnosti.

Pavel Pánek

V neděli 12. ledna se v lounském sboru naší církve konala vernisáž výstavy žáků ZUŠ Louny s názvem „Afrika“.

Z NÁZORŮ NAŠICH ČTENÁŘŮ

Má se církev měnit?

Nedávno jsem si položil otázku: „Má se církev stále reformovat?“ Jistě namítnete, že by mělo platit: „Ecclesia semper reformanda“, nicméně dodávám: „Jak kdy“. Uvědomil jsem si totiž, že jsem vlastně spokojený. Co bych vlastně chtěl měnit na své víře? Věřím snad špatně?

Myslím, že Farský dosti bojoval proti dogmatice a strnulosti katolické církve. Snad si přál, aby víra čechoslováků byla opravdová – dobrovolná. Najednou se již nemuselo na bohoslužby a děti se neučily katechismus nazpaměť. A navíc, tehdejší základy víry nebyly závazné – s odůvodněním, že jsou jen vodítkem, a ne příkazem pro věřícího. Z tohoto pohledu v naší církvi není třeba věroučných změn. Řekl bych, že určitá míra tolerance patří k životu. Osobně nejsem zastáncem nějakých teologických revolucí či předhánění se v tom, kdo je víc husitštější, protikatolický, liturgičtější apod.

Jenomže – čím jsem starší, tím víc mám pocit, že do naší církve přichází stále více farářů, kteří se domnívají, že vše je špatně a že bychom se měli od základu změnit. Možná na tom

něco je. Třeba jsme málo zbožní nebo si dostatečně nevážíme svých duchovních, kdo ví? Ale mají na to právo nás měnit? Říkám si, proč raději neodejdou sloužit do církve, která se jim líbí? Vždyť výběr je dostatečný – od starokatolíků přes baptisty až po letniční.

Někdy mám pocit, že farářské církevnictví je jako politika. Například mě pobavil e-mail, ve kterém kněz s apoštolskou sukcesí episkopální církve chce bojovat za laiky a založil si k tomu odborový svaz. Jindy se pořádají semináře („Jak podnikat“ apod.), z nichž zaznamenávám usnesení duchovních o tom, jak máme hlavně zvyšovat úroveň farářů a nenahrazovat je jakýmsi nedouky z kazatelského učiliště...

Jenomže diskutující zapominají na to, že ti kazatelé a pastorační asistenti většinou pocházejí z našich sborů, kde vyrostli. Znajjí prostředí naší církve, pracují pod dozorem svých farářů a nastupují do služby na doporučení své rady starších. Vyplňují výkazy práce a za svoji činnost se zodpovídají diecézi. Často vypomáhají zachovat církevní život i v místech zdánlivě duchovně mrtvých. Přeci jen, již nás není milion, ale jen zhruba 30 tisíc

věrných. Buďme tedy vděční za to, že je náš kostel stále otevřen a že v něm můžeme slyšet Slovo Boží. Nemusí tomu tak být navěky.

Všiml jsem si, že na posledním sněmu projevil zejména presbyteri touhu po stabilitě církve jednoznačnou volbou našeho patriarchy Tomáše, dej mu Pán Bůh hodně sil. Vyplývá z toho něco pro faráře-reformátory? Po stránce hospodářské nutnost změn nepopírám, ale myslím si, že by to mělo být v rukou laiků – ekonomických odborníků. A máme se reformovat také v oblasti věroučné či liturgické? Tot' otázka. Nejsem si úplně jist, zda je na to vhodná doba a zda by nebylo lépe držet se toho, co nám bylo dáno našimi zakladateli.

Kde bychom se však měli reformovat? Podle mého názoru v našich životech. Stále existuje něco, co bychom na sobě mohli změnit k lepšímu. Může se jednat o vztahy k bližním, o čtení Písma v domácnostech, o naše modlitby, o častější účast na bohoslužbách, o naši ochotu ke štědrosti. Přál bych si, aby se reformy naší církve vydaly spíše tímto osobním směrem.

Hleďte království nebeské a vše ostatní vám bude přidáno. **Ivo Kraus**

Solidárně

Opět jsme si předplatili Český zápas a první číslo k 5. lednu jsme již četli. Děkujeme redakci za přání čtenářům k novému roku, i když zamrzí světsky obvyklé předřazení zdraví a štěstí Božím požehnání, které to předřazené obvykle obsahuje. Děkujeme redakci ČZ a jejich spolupracovníkům za soustavnou práci

pod časovým tlakem. Bohužel se určitá část církve dívá na produkty tohoto snažení s despektem. Pokud se necháváme vést biblickými pravidly, nesnížíme se k postranním posměškům, ale svou kritiku adresujeme těm, jimž patří. Kdo je příslušný k církvi, přimlouvá se modlitebně za její dílo a podle svých omezených možností pomáhá. Není ovšem snadné nenechat se odradit a otrávit, když

pomoc není vždy vítaná. Takže sonda – věroučně poetický příspěvek:

*Jsem slabý jak moucha
Kdo to křičí
Moje duše
Stavím se k ní hluše
Až duch Ducha pozdraví
Duši na nohy postaví.*

Stanislav Jurek

JAN KARAFIÁT

Dne 31. ledna uplyne 85 let od úmrtí pokorného služebníka Kristova, autora knížky pro mnohé z nejmilejších – Broučků. Je dobré si proto připomenout znovu mimořádnou osobnost Jana Karafiáta, známé i neznámé okolnosti jeho života i tvorby. Žil tiše, skromně, dlouho se o něm nevědělo, později byl dlouho zamlčován. Měl široký záběr – kazatel, teolog, spisovatel s osobitými představami o světě, o společnosti i o ideální církvi. Jeho dílo je syntézou životních zkušeností, a to jak z prostředí domácího, tak i západoevropského (vlivy německé a skotské). Svůj život popsal ve své šestidílné vzpomínkové knize, již nazval Paměti spisovatele Broučků, vydáno v Praze u Ferdinanda Kafky v 5 svazcích v rozmezí let 1919 – 1928.

Jan Karafiát se narodil 4. ledna 1846 v Jimramově na Vysočině jako deváté dítě z druhého manželství. Pocházel ze starobylého rodu, který se bezprostředně po vydání Tolerančního patentu v r. 1781 přihlásil k helvetskému vyznání. Členové rodiny měli vždy výjimečné postavení ve sboru – jako členové staršovstva, varhaníci, jeden z Karafiátových strýců byl farářem v Teleci. Karafiátův otec si vzal vdovu Marii se 4 dětmi, z druhého manželství se pak narodilo 6 dětí. Jan se narodil jako předposlední. Vyrůstal v patriarchálním prostředí, rodina se věnovala zemědělství, pěstování a zpracování lnu. Vývoj dítěte ovlivňovaly dětské hry, folklórní tradice, aktivní náboženský život a škola. Život budoucího spisovatele formovaly 3 ženy: babička, matka a sestra Marie. V r. 1857 začal nadaný chlapec studovat na piaristickém gymnáziu v Litomyšli, kde překvapivě respektovali jinověrce. V době Karafiátových gymnaziálních studií se jeho sestra Marie stala diakonkou

v německém Kaiserswerthu. Hnutí diakonek založil v r. 1836 farář Theodor Fliedner. Marie získala pro svého bratra pozvání ke studiu na gymnáziu v Güterslohu, kde studovali chlapi z předních protestantských rodin v Německu. Byli připravováni pro studium bohosloví i pro misii.

K tomu byla zaměřena výuka: důraz byl kladen na jazykovou přípravu, na latinu, řečtinu, hebrejštinu. Kontakt s mateřštinou zajišťovala Karafiátovi četba Bible i děl českých spisovatelů z knihovny diakonek. Maturoval 21. 2. 1866 a jako cizinec byl počten pronesením abiturientského proslovu v latině. V letech 1866/67 studoval bohosloví v Berlíně, ale tamní prostředí mu bylo cizí. Při cestách poznával stopy zaniklých slovanských osídlení, obdobně jako dříve Jan Kollár. To jej motivovalo ke studiu slovanských jazyků. Po otcově smrti pokračoval ve studiích v Bonnu, kde našel rádc v osobě oblíbeného profesora Kraffta, který ho seznámil s reformovaným sborem v Elberfel-

du. Ve 24 letech 23. 8. 1868 poprvé kázal ve svém rodišti v Jimramově. Svá bohoslovecká studia pak ukončil ve Vídni, kde navázal přátelství s profesorem Böhlem, jehož žena byla dcerou kazatele z Elberfeldu. Na jaře 1869 vykonal bohosloveckou zkoušku. Překvapivě pak přijal na-

oženil, a tak se Karafiát vrátil do Čech. Přijal místo kazatele v Roudnici nad Labem, kde na objednávku londýnské biblické společnosti napsal spis o Janu Husovi (1871), který byl přijat s velkým zájmem a učinil ho známým jak v domácím, tak v západoevropském protestantském prostředí. Dostalo se mu pozvání k šestiměsíčnímu pobytu od Skotské reformované církve, které přijal; byl totiž nespokojen se svým nadřazeným farářem Šubertem, který jej nutil, aby konal misii v hospodách. Ve Skotsku se seznamoval s prací v reformovaných sborech, učil se angličtině. Tam

Mezi námi žije znamenitý muž – stejně básník jako učenec, ale oficiální svět o něm neví.

Jan Herben:

Knih vzpomínek, Družstevní práce, 1935, s. 144

bídku ovdovělého továrníka Langena z Kolína nad Rýnem, aby se stal vychovatelem 5 dětí. Tam se seznámil s jeho neteří Hermínou, do které se zamiloval, ale nikdy se neodvážil vyznat lásku, navíc se obával toho, že by jeho chleboďárce se sňatkem nesouhlasil. Proto zůstal celoživotně sám. V tomto období vstoupil do londýnské Kontinentální biblické společnosti. Po vypuknutí prusko-francouzské války se továrník Langen

poznal vzácnou ženu, aristokratku Miss Johannu Buchanan of Auchentorlie, s níž navázal celoživotní přátelství. Tuto ženu označoval jako mateřskou přítelkyni, ona mu byla rádkyní i mecenáškou. Později si dopisovali a vzájemně se každoročně navštěvovali. Miss Buchanan nazvala Karafiátovy Broučky darem od Boha.

V červnu 1872 odjel Karafiát ze Skotska domů a přijal místo duchov-

ního správce na evangelickém učitelském ústavu v Čáslavi, kde dokončil spis Kamarádi. Ale jeho hlavní práci čáslavskou jsou Broučky, které začal psát 1873 a dokončil v Jimramově 17. 9. 1874. Opět pro rozepře s nadřazenými opustil Čáslav. Uchýlil se do ústraní, přijav na dlouhá léta farářské místo ve valašské Hrubé Lhotě. Tam prožil v poklidu 20 let. Stal se dobrým pastýřem svěřené obce, náročným k sobě i k příslušníkům. Byl tolerantní k jinověrcům, neodmítal pohřby sebevrahů.

V Hrubé Lhotě Karafiát připravil k tisku kritické revidované vydání Bible kralické (z r. 1613) – vyšlo v r. 1878, Reformovaný zpěvník (1876), Reformovaný katechismus. V r. 1876 v Praze vlastním nákladem – anonymně – vydal Broučky. Farářský úřad ve Lhotě složil v červnu 1895, následující měsíc odjel do Prahy. Toužil žít v kulturním centru a být prospěšný své církvi. V Praze ihned zastoupil nemocného faráře Kašpara ve sboru na Královských Vinohradech. Jeho kázání vzbudila velký ohlas, byla hojně navštěvována, dokonce i jinověrci. Svá kázání odmítal publikovat. Proto některé promluvy stenograficky zaznamenal K. Vilímek a vyšly tiskem pod názvem Šestnáctero pražských kázání. *Dokončení na str. 4*

